

Smurto prevencija ir intervencija

STRĒVININKAI

2022

Nuolatinė prevencija

Darbuotojas darbo metu privalo:

1. Kalbėti tyliai ir ramiai balsu, kontroliuoti kalbos tempą, naudoti nedaug ir paprastus žodžius, tiksliai perduodančius, ką nori pasakyti, kalbėti minint vardus tų, su kuriais kalbama;
2. Į paslaugų gavėjus kreiptis pagarbiai jų vardais;
3. Naudoti kuo daugiau vizualios medžiagos pagal poreikį, derinti verbalinę kalbą su parodomąja medžiaga;
4. Rasti kiekvienam priimtina individualų kalbėjimo būdą, kuris leistų susikalbėti su nekalbančiu paslaugų gavėju;
5. Elgtis švelniai, atidžiai, rūpestingai, pozityviai, nepamiršti siekiamų tikslų, sudaryti galimai daugiau situacijų, leidžiančių asmeniui rinktis;
6. Nuolat stebėti paslaugų gavėjų nuotaikas, elgesį, tarpusavio santykius, stengtis geriau pažinti neįgalų asmenį, suprasti, ką bando pasakyti savo elgesiu, kokie yra jo tikrieji poreikiai, kurių galbūt nesuprantame.

Svarbu **ribos** ir santykis

- Santykiai tarp žmonių tampa komplikuoti, kai nemokame nubrėžti ribų santykiuose. Tai atsakomybė prieš save ir prieš kitą. Aiškus savo ribų žinojimas, ką galiu leisti sau ir kitiems mano atžvilgiu, sudėliotų daug dalykų į savo vietas.
  - Svarbu nuolatos išlaikyti profesionalų santykį darbuotojo su paslaugų gavėju.
  - Pamirštant šį santykį atsiranda moralinės dilemos, dėl kurių nukenčia tiesioginis jūsų ir mūsų visų darbas.
-

Pavyzdys

- Pvz.: Jeigu santykis tampa draugas – draugas, tai paslaugų gavėjui nusižengus, mes to niekur nefiksuojame, praleidžiame atlaidžiai, nes mums pasižada daugiau taip nesielgti ir prašo niekam nepranešti. Tai pastebi kiti gyventojai, kyla nepasitenkinimas, pyktis; konfliktai, netinkamas elgesys atkartojamas kitų. Tačiau tai nėra užfiksuota raštiškai ir neaišku nuo ko viskas prasidėjo. Atlikus analizę paaiškėja tam tikri dalykai, kurių dirbantis personalas „nepastebėjo“.
-

Svarbu **ribos** ir santykis

- Draugiškumas būtinas dirbant su žmonėmis, tačiau atlikti savo pareigą taip pat privalome:
  - ❑ Pranešti ir informaciją fiksuoti (budėjimo žurnaluose ir pranešimuose) neblaivius paslaugų gavėjus (pagal tvarką),
  - ❑ Pranešti ir informaciją fiksuoti (budėjimo žurnaluose ir pranešimuose) apie smurtaujančius paslaugų gavėjus

Atpažinkit ir kitiems padėkit suprasti, kada paslaugų gavėjas bando manipuliuoti jumis ar jūsų kolega.

Darbuotojo veiksmai agresijai mažinti:

1. Išlikti ramiam, tačiau būtinai atsargiam;
2. Pasikliauti nuojauta;
3. Stengtis išklaudyti, nuraminti ir žmogiškai atjausti paslaugų gavėją;
4. Vengti nereikalingų pokalbių (stebėti) su agresyviai nusiteikusiu asmeniu, aiškintis tik esmines, būtinas detales;
5. Nestovėti per arti agresyviai nusiteikusio asmens;
6. Išsamesnį pokalbį su asmeniu tęsti tik jam nurimus;
7. Neįsižeisti dėl absurdiškų pareiškimų, neparodyti susierzinimo, pykčio;
8. Neauklėti, nemoralizuoti, nebarti, neįrodinėti, kad jis neteisus;
9. Išaiškėjus, kad paslaugų gavėjas yra agresyviai nusiteikęs kito paslaugų gavėjo atžvilgiu, juos būtina atskirti vieną nuo kito;
10. Išaiškėjus, kad paslaugų gavėjas yra agresyviai nusiteikęs kito darbuotojo atžvilgiu, pastarąjį apie tai informuoti, kad jis galėtų imtis saugos priemonių ir laikinai pasišalinti. Tačiau žmogų vis tiek stebėti.

Agresijos prognozavimo požymiai:

1. Psichomotorinis aktyvumas (betiksliai judesiai, blaškymasis);
  2. Dantų sukandimas, plaštakų sugniaužimas į kumščius;
  3. Nugaros išsitiesimas;
  4. Vaikštinėjimas;
  5. Keikimasis, žodinis įžeidinėjimas;
  6. Tempimas ar tampymas už plaukų;
  7. Spjaudymasis;
  8. Trenkimas į baldus, daiktus, durų trankymas;
  9. Asmens užpuolimas, stūmimas, spyrimas, įkandimas, apdraskymas, trenkimas, smauginimas.
-

Ką daryti pastebėjus smurtinį elgesį?

Įstaigos darbo dienomis (pirmadieniais – penktadieniais) ir darbo valandomis (nuo 8,00 val. iki 17,00 val. (penktadienį – iki 15,45 val.). **Nedelsiant privalo informuoti** vieną iš atsakingų darbuotojų:

1. Tiesiogiai su gyventoju dirbantį personalą – individualios priežiūros darbuotoją;
  2. Gyventojų grupės socialinį darbuotoją, padalinių vadovus;
  3. Budinčią slaugytoją;
  4. Administraciją (direktorių arba direktoriaus pavaduotoją socialiniams reikalams).
-

Po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis globos namų darbuotojas, kuris pastebėjo ar gavo informacijos apie smurtinį elgesį, nedelsiant privalo informuoti vieną iš atsakingų darbuotojų:

1. Budintį individualios priežiūros darbuotoją, kuris nedelsiant informuoja budinčią slaugytoją;
  2. Budinčią slaugytoją (asmenį, kuris savo budėjimo metu yra atsakingas už įstaigos veiklą);
  3. Budinti slaugytoja apie neigiamo pobūdžio įvykį praneša direktoriui arba direktoriaus pavaduotojui socialiniams reikalams (*apie įvykį jie informuojami visais atvejais*).
-

Svarbu nepamiršti !

Visais atvejais su gyventoju tiesiogiai dirbantis personalas pastebėjęs ar gavęs informacijos apie smurtinį elgesį **privalo raštu pateikti išsamų pranešimą apie įvykusio įvyko aplinkybes ir savo veiksmus.**

Visais įtariamu ir/ar realiu įvairios formos (fizinio, psichologinio, seksualinio ar ekonominio) smurto ar prievartos atveju kiekvienas darbuotojas reaguodamas privalo:

1. Įtarus ir/ar pastebėjus smurtą/prievartą įsikiša – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
  2. Įvertina situaciją;
  3. Jei reikalinga pagalba, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (medicinos personalą, greitąją medicinos pagalbą, policiją, administracijos darbuotojus, įstaigos direktorių, kt.);
  4. Saugoti save atsitraukiant, jeigu tai yra vienintelis būdas apsisaugoti nuo sužalojimų;
  5. Spyrius ir smūgius nukreipti nuo gyvybiškai svarbių organų;
-

6. Panaudoti prieš asmenį tam tikrus fizinius veiksmus (apglėbti kol nusiramins);
  7. Suteikti asmeniui pagalbą, vadovaujantis LR psichikos sveikatos priežiūros įstatymu; (medicininė pagalba, patalpinimas asmens į intensyvios priežiūros kambarį, jeigu tai kelią grėsmę jam pačiam ar kitiems ir nuolatinis stebėjimas iki kol atvyks spec. tarnybos)
  8. Primenama asmeniui, kuris smurtauja, Globos namų ir elgesio taisyklės (vertinant situaciją ar tai nesukels agresijos);
  9. Parašo laisvos formos pranešimą apie įvykį, adresuotą globos namų direktoriui.
-

Grupės socialinis darbuotojas gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusį smurtą/prievartą

1. Išsiaiškina situaciją ir nustato ar tai yra smurto/prievartos atvejis;
  2. Organizuoja individualius pokalbius su smurto/prievartos dalyviais;
  3. Pateikia raštu atliktą atvejo analizę, ją perduoda atsakingam asmeniui (direktoriaus pavaduotojui socialiniams reikalams);
  4. Nukentėjusiajam ugdomi įgūdžiai, padėsiantys nuo smurto/prievartos apsisaugoti ateityje;
  5. Įvertina ir pašalina aplinkybes, dėl kurių kilo smurto/prievartos atvejis;
-

6. Vykdo tolesnę smurto/prievartos situacijos stebėseną.
  7. Nesibaigus ar esant sudėtingesniai smurto/prievartos atvejui, komanda (dalykinių susitikimų metu) numato veiksmų Planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais ir kt.), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją;
  8. Smurto/prievartos dalyviams pagal individualius poreikius organizuojama kitų specialistų pagalba, švietimas;
  9. Atsakingas asmuo užtikrina vykdymą numatytų veiklų, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius aptarimus situacijos įvertinimui;
  10. Apie esamą situaciją nuolat informuojamas Globos namų direktorius.
-